НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра публічного управління, адміністрування та права

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ Богдан КОРОБКО
«__» _____ 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ»
(назва навчальної дисципліни)

Підготовки — Доктор філософії
(назва ступеня вищої освіти)

Освітньої програми — Публічне управління та адміністрування
(назва освітньої програми)

Спеціальності — 281 Публічне управління та адміністрування
(код і назва спеціальності)

Полтава
2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Державна податкова політика України» для здобувачів вищої освіти спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Складена відповідно до освітньо-наукової програми «Публічне управління та адміністрування»

Розробник: Задорожний В.П. доктор наук з державного управління професор кафедри публічного управління, адміністрування та права

Погоджено:

Гарант освітньо-наукової програми

_____ М. І. Лахижа

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та права

Протокол від «27» серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри публічного управління, адміністрування та права

_____ І. О. Кульчій

«27» серпня 2026 року

Схвалено навчально-методичною комісією навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права

Протокол від «28» серпня 2026 року № 1

Голова навчально-методичної комісії навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права

_____ С. А. Карпенко

«28» серпня 2026 року

© Задорожний В.П., 2026 рік
© Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2026 рік

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="3">Найменування показників</td><td rowspan="3">Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>форма здобуття освіти</td><td>форма здобуття освіти</td></tr>
<tr><td>денна</td><td>заочна</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 4</td><td rowspan="2"><u>Галузь знань</u>
28 Публічне управління та адміністрування</td><td colspan="2" rowspan="2">вибіркова</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 120</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Модулів – 1</td><td rowspan="5"><u>Спеціальність</u>
281 Публічне управління та адміністрування</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>2-3</td><td>2-3</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Змістових модулів – 2</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>4-6</td><td>4-6</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Індивідуальне завдання – не передбачено</td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="7">Ступінь вищої освіти

<u>третій (освітньо-науковий)</u></td><td>20 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>20 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>80 год.</td><td>108 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальна робота:
0 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: диференційований залік</td></tr>
</table>

Примітка.
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
для денної форми здобуття освіти – 40/80;
для заочної форми здобуття освіти – 12/108.

2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти системних знань про державну податкову політику України як інструмент публічного управління, здатності критично аналізувати інституційні, правові, фіскальні та регулюючі механізми її формування і реалізації, оцінювати ефективність податкових рішень органів державної влади та місцевого самоврядування, а також проводити оригінальні наукові дослідження з урахуванням викликів воєнного стану, повоєнного відновлення та європейської інтеграції.

Вивчення дисципліни спрямоване на опанування понятійно-категоріального апарату податкової політики, розуміння її місця в системі управління публічними фінансами, здатності застосовувати сучасні методології, статистичні методи, цифрові технології та відкриті дані для обґрунтування управлінських рішень, а також на вироблення вміння формулювати наукові гіпотези і пропонувати інноваційні рішення для органів публічної влади різного рівня.

Завдання дисципліни забезпечують формування у здобувачів освіти таких **програмних компетентностей**:

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики

Завдання дисципліни забезпечують формування у здобувачів освіти таких **загальних компетентностей**:

– Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
– Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
– Здатність працювати в міжнародному контексті.
– Здатність розв’язувати комплексні проблеми публічного управління та адміністрування на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Програма спрямована на формування таких **спеціальних** (фахових) компетентностей:

– Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері публічного управління та адміністрування, методи комп’ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.
– Здатність обґрунтовувати та готувати управлінські рішення на основі розуміння закономірностей розвитку держави, регіону, територіальної громади із застосуванням статистичних методів та моделей.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення навчальної дисципліни «Державна податкова політика України» є знання, здобуті на другому (магістерському) рівні вищої освіти, а також знання, отримані здобувачами при вивченні обов'язкових компонентів освітньо-наукової програми.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Навчальна дисципліна «Державна податкова політика України» формує такі програмні результати навчання:

– Мати передові концептуальні та методологічні знання з публічного управління та адміністрування і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для

проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напряму.

– Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи публічного управління та адміністрування, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у визначеній сфері з метою досягнення сталого розвитку в умовах глобалізації.

– Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі процесів і систем публічного управління та адміністрування, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів на рівні держави, регіону, громади та дотичних міждисциплінарних напрямах.

– Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи.

– Пропонувати нові рішення, розробляти наукові проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми публічного управління та адміністрування з врахуванням соціальних, політичних, екологічних, гендерних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.

– Знати та розуміти організаційно-правові, політичні та економічні засади організації управлінської діяльності інституцій публічного сектору у сучасних умовах, світовий досвід використання існуючих теорій у практичній діяльності на рівні держави, регіону та територіальних громад

– Здатність виявляти комплексні проблеми публічного управління та адміністрування, визначати підходи, методи, засоби, інструменти їх розв'язання на інноваційній основі та створювати інформаційно-аналітичне забезпечення наукового дослідження.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	ЄКТС значення	Оцінка за національною шкалою	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	**A**	**Відмінно**	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він	**Високий**, що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.

			отримав при вивченні інших дисциплін.	
82 – 89	**B**	**Добре**	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	**Достатній**, що забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	**C**	**Добре**	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	**Достатній**, конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	**D**	**Задовільно**	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	**Середній**, що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.

60 – 63	**E**	**Достатньо**	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень і володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	**Середній,** що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35-59	**FX**	**Незадовільно** з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необгрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у Здобувача відсутні.	**Низький**, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивчені дисципліни.
0-34	**F**	**Незадовільно** з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	**Незадовільний**, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:
– опитування;
– виконання практичних (аналітичних) завдань;
– виконання завдань самостійної роботи;
– модульний контроль (тестування);
– диференційований залік.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні та інституційні засади державної податкової політики України

Тема 1. Теоретико-методологічні засади державної податкової політики

Поняття, сутність і зміст державної податкової політики як складової публічної політики та системи управління публічними фінансами. Мета, завдання, принципи та функції податкової політики (фіскальна, регулююча, соціальна, стимулююча, контрольна). Типи податкової політики (дискреційна / автоматична; фіскально орієнтована / стимулююча; нейтральна / активна) та моделі її реалізації. Інструменти податкової політики: ставки, база, пільги, спеціальні режими, адміністративні процедури, санкції. Місце податкової політики в системі державного регулювання економіки, бюджетній політиці та стратегічному управлінні розвитком держави, регіону й територіальної громади. Наукові парадигми податкової політики: класична, кейнсіанська, неокласична, інституційна, поведінкова. Методологія наукового дослідження податкової політики.

Практичне заняття № 1

Тема 2. Інституційно-правове забезпечення формування та реалізації податкової політики України

Конституційні засади оподаткування. Податковий кодекс України як системоутворюючий акт. Бюджетний кодекс України та міжбюджетні відносини. Стратегічні документи: Національна стратегія доходів до 2030 року, Стратегія реформування системи управління державними фінансами. Суб'єкти формування податкової політики: Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів України. Державна податкова служба України: статус, завдання, функції, організаційна структура. Роль органів місцевого самоврядування у формуванні та адмініструванні місцевих податків і зборів в умовах фінансової децентралізації. Інституційна спроможність податкових органів: кадри, ІТ-інфраструктура, аналітичний потенціал, антикорупційні механізми. Проблеми координації між рівнями публічної влади та міжвідомчої взаємодії.

Практичне заняття № 2

Тема 3. Податкова система України: структура, еволюція та сучасний стан

Поняття податкової системи та її елементи. Класифікація податків і зборів за Податковим кодексом України. Загальнодержавні податки і збори: податок на прибуток підприємств, ПДФО, військовий збір, ПДВ, акцизний податок, екологічний податок, рентна плата, мито. Місцеві податки і збори: податок на майно, єдиний податок, туристичний збір; фіскальне значення для бюджетів територіальних громад. Етапи еволюції податкової системи України (1991–1996; 1997–2010; 2011–2014; 2015–2021; 2022–2026). Співвідношення прямого і непрямого оподаткування: порівняння з країнами ЄС та ОЕСР. Спрощена система оподаткування та спеціальні режими. Податкове навантаження: поняття, методи вимірювання, динаміка.

Практичне заняття № 3

Тема 4. Регулюючий потенціал податкової політики та її вплив на соціально-економічний розвиток

Співвідношення фіскальної та регулюючої функцій. Конфлікт короткострокових фіскальних потреб і довгострокових цілей розвитку. Податкові пільги, преференції та інвестиційні стимули; проблема «податкових витрат» (tax expenditures). Вплив податкової політики на інвестиційний клімат, інновації, зайнятість, малий і середній бізнес. Податкові інструменти регіональної політики та розвитку територіальних громад. Податкова політика і

детінізація економіки. Соціальні, гендерні та екологічні виміри оподаткування. Застосування статистичних методів і моделей для обґрунтування управлінських рішень у податковій сфері.

Практичне заняття № 4

Тема 5. Місцеві податки, збори та фіскальна децентралізація

Повноваження органів місцевого самоврядування щодо місцевих податків і зборів. Податок на майно, єдиний податок, туристичний збір та їх фіскальне значення для бюджетів територіальних громад. Фінансова децентралізація і податкова автономія громад. Інституційна спроможність громад адмініструвати місцеві податки. Вбудовування місцевих податкових інструментів у стратегію розвитку громади. Міжбюджетні трансферти та залежність місцевих бюджетів від загальнодержавних податків.

Практичне заняття № 5

Змістовий модуль 2. Сучасні виклики та стратегічні пріоритети державної податкової політики України

Тема 6. Податкова політика України в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення

Нормативно-правові зміни в оподаткуванні з лютого 2022 року: логіка антикризових рішень, етапність і зворотність. Податкові пільги та преференції для бізнесу на територіях бойових дій, підприємств оборонно-промислового комплексу, внутрішньо переміщених осіб, ветеранів. Фіскальна стійкість держави в умовах війни: мобілізація доходів, міжнародна фінансова допомога, боргове фінансування. Податкові аспекти гуманітарної допомоги, благодійництва, волонтерства та оборонних закупівель. Податкові інструменти фінансування відбудови. Регіональна асиметрія податкових надходжень. Наукові проблеми оцінювання ефективності воєнних податкових рішень.

Практичне заняття № 6

Тема 7. Євроінтеграційний вимір державної податкової політики України

Глава 16 «Оподаткування» переговорної рамки Україна–ЄС: зміст, критерії відповідності, стан виконання. Гармонізація законодавства про ПДВ та акцизний податок з правом ЄС. Адміністративне співробітництво, взаємна допомога, автоматичний обмін інформацією. План дій ОЕСР/G20 щодо протидії розмиванню податкової бази та імплементація в Україні. Національна стратегія доходів до 2030 року як дорожня карта євроінтеграції податкової системи. Досвід країн Центральної та Східної Європи. Інституційні та політичні ризики податкової євроінтеграції.

Практичне заняття № 7

Тема 8. Цифровізація податкового адміністрування як інструмент публічного управління

Стратегічні цілі цифровізації Державної податкової служби України. Електронний кабінет платника, єдине вікно, програмні реєстратори розрахункових операцій. Ризик-орієнтований підхід у податковому контролі. Використання великих даних, аналітики та елементів штучного інтелекту. Цифрові виклики оподаткування: електронна комерція, цифрові платформи, віртуальні активи. Прозорість, відкриті дані та антикорупційний потенціал. Кібербезпека податкових інформаційних систем і захист персональних даних платників. Цифрова нерівність платників. Можливості комп’ютерного моделювання у наукових дослідженнях податкової політики.

Практичне заняття № 8

Тема 9. Податковий контроль, адміністрування та взаємовідносини з платниками

Форми та методи податкового контролю. Перевірки, моніторинг контрольованих операцій, податковий борг. Сервісна модель ДПС і права платників податків. Добровільна сплата, податкова культура та довіра до фіскальних органів. Оскарження рішень контролюючих органів. Антикорупційні механізми в податковому адмініструванні. Індикатори ефективності адміністрування: витрати, час виконання обов'язків платника, рівень добровільної сплати.

Практичне заняття № 9

Тема 10. Стратегічні пріоритети та оцінювання ефективності державної податкової політики

Критерії ефективності податкової політики: фіскальна достатність, економічна ефективність, справедливість, простота адміністрування, передбачуваність, відповідність європейським стандартам. Система індикаторів: податкові надходження, податковий розрив, витрати на адміністрування, рівень добровільної сплати, інвестиційна активність, регіональні диспропорції. Стратегічне планування в податковій сфері. Моніторинг і оцінювання податкових реформ. Прогнозування податкових надходжень в умовах невизначеності. Перспективи модернізації податкової політики в контексті сталого розвитку, євроінтеграції та повоєнного відновлення.

Практичне заняття № 10

8. Структура навчальної дисципліни

а) для денної форми здобуття освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	л	пр.	інд.	с.р.
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні та інституційні засади державної податкової політики України					
Тема 1. Теоретико-методологічні засади державної податкової політики	12	2	2	–	8
Тема 2. Інституційно-правове забезпечення формування та реалізації податкової політики України	12	2	2	–	8
Тема 3. Податкова система України: структура, еволюція та сучасний стан	12	2	2	–	8
Тема 4. Регулюючий потенціал податкової політики та її вплив на соціально-економічний розвиток	12	2	2	–	8
Тема 5. Місцеві податки, збори та фіскальна децентралізація	12	2	2	–	8
Разом за змістовим модулем 1	60	10	10	–	40
Змістовий модуль 2. Сучасні виклики та стратегічні пріоритети державної податкової політики України					
Тема 6. Податкова політика України в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення	12	2	2	–	8
Тема 7. Євроінтеграційний вимір державної податкової політики України	12	2	2	–	8
Тема 8. Цифровізація податкового адміністрування як інструмент публічного управління	12	2	2	–	8
Тема 9. Податковий контроль, адміністрування та взаємовідносини з платниками	12	2	2	–	8

Тема 10. Стратегічні пріоритети та оцінювання ефективності державної податкової політики	12	2	2	–	8
Разом за змістовим модулем 2	60	10	10	–	40
Усього годин	120	20	20	–	80

б) для заочної форми здобуття освіти

Назви змістових модулів і тем	**Кількість годин**				
	усього	**л**	**пр.**	**інд.**	**с.р.**
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні та інституційні засади державної податкової політики України					
Тема 1. Теоретико-методологічні засади державної податкової політики	12	2	2	–	8
Тема 2. Інституційно-правове забезпечення формування та реалізації податкової політики України	12	2	–	–	10
Тема 3. Податкова система України: структура, еволюція та сучасний стан	12	–	–	–	12
Тема 4. Регулюючий потенціал податкової політики та її вплив на соціально-економічний розвиток	12	–	–	–	12
Тема 5. Місцеві податки, збори та фіскальна децентралізація	12	–	2	–	10
Разом за змістовим модулем 1	60	4	4	–	52
Змістовий модуль 2. Сучасні виклики та стратегічні пріоритети державної податкової політики України					
Тема 6. Податкова політика України в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення	12	–	–	–	12
Тема 7. Євроінтеграційний вимір державної податкової політики України	12	–	–	–	12
Тема 8. Цифровізація податкового адміністрування як інструмент публічного управління	12	–	–	–	12
Тема 9. Податковий контроль, адміністрування та взаємовідносини з платниками	12	–	–	–	12
Тема 10. Стратегічні пріоритети та оцінювання ефективності державної податкової політики	12	2	2	–	8
Разом за змістовим модулем 2	60	2	2	–	56
Усього годин	120	6	6	–	108

9. Перелік питань для семінарських занять

№	**Тема заняття та перелік питань**	**Кількість годин для денної форми**	**Кількість годин для заочної форми**
	Семінарські заняття не передбачені	–	-

10. Перелік питань для практичних занять

№ з/п	Тема заняття та перелік завдань	Кількість годин для денної форми	Кількість годин для заочної форми
1	Практичне заняття 1. Теоретичні засади та методологія дослідження державної податкової політики 1. Розмежування державної податкової політики, податкового адміністрування та податкового менеджменту підприємства. 2. Порівняння наукових парадигм податкової політики та визначення меж їх застосування в Україні. 3. Узгодження принципів справедливості та ефективності в публічних податкових рішеннях. 4. Ідентифікація фіскальної домінанти податкової політики України за емпіричними індикаторами. 5. Типові методологічні обмеження досліджень податкової політики (ендогенність, часовий лаг, якість даних). 6. Формулювання робочої гіпотези дисертаційного дослідження на перетині публічного управління та податкової політики.	2	2
2	Практичне заняття 2. Інституційна архітектура податкової політики України 1. Розподіл повноважень між Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, Міністерством фінансів України та Державною податковою службою України. 2. Порівняння сервісної та контрольно-фіскальної моделей Державної податкової служби України. 3. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері місцевих податків і зборів. 4. Оцінювання інституційної спроможності територіальних громад адмініструвати місцеві податки. 5. Антикорупційні механізми в податковій сфері. 6. Порівняння інституційної моделі податкової адміністрації України з моделлю обраної країни ЄС.	2	–
3	Практичне заняття 3. Структура та динаміка податкової системи України 1. Аналіз структури податкових надходжень державного та місцевих бюджетів у 2014, 2021, 2022–2026 роках. 2. Фіскальна роль ПДВ: переваги, викривлення, практика бюджетного відшкодування. 3. ПДФО та військовий збір: фіскальне значення і розподіл між рівнями бюджетів. 4. Єдиний податок як інструмент підтримки малого бізнесу та канал податкової оптимізації. 5. Нереалізований фіскальний потенціал майнового оподаткування. 6. Динаміка податкового навантаження України порівняно із середнім рівнем ЄС.	2	–
4	Практичне заняття 4. Податкове регулювання соціально-економічного розвитку 1. Оцінювання системи податкових пільг з погляду стимулювання інвестицій та інновацій. 2. Податкові інструменти підтримки малого і середнього бізнесу: регулюючий ефект і фіскальні втрати. 3. Взаємозв’язок податкової політики та тіньової економіки. 4. Соціальний і гендерний виміри оподаткування. 5. Екологічні платежі як інструмент сталого розвитку. 6. Застосування статистичних методів для оцінювання регулюючого ефекту податкових рішень.	2	–

5	Практичне заняття 5. Місцеві податки та фіскальна децентралізація 1. Реальна податкова автономія територіальних громад. 2. Структура місцевих податкових надходжень обраної громади. 3. Вбудовування місцевих податків у стратегію розвитку територіальної громади. 4. Резерви зростання надходжень єдиного податку та податку на майно. 5. Залежність громад від міжбюджетних трансфертів і ризики фіскальної стійкості. 6. Порівняння моделей місцевого оподаткування в Україні та в обраній країні ЄС	2	2
6	Практичне заняття 6. Податкова політика воєнного стану та повоєнного відновлення 1. Оцінювання податкових рішень 2022–2026 років за критеріями ефективності та зворотності. 2. Балансування мобілізації доходів і збереження ділової активності в умовах війни. 3. Податкові стимули для оборонної промисловості, релокації та повернення бізнесу. 4. Податкові аспекти міжнародної допомоги, грантів і кредитів на відновлення. 5. Податкові інструменти підтримки ветеранів, внутрішньо переміщених осіб і постраждалих громад. 6. Інформаційна база наукового оцінювання воєнної податкової політики.	2	–
7	Практичне заняття 7. Гармонізація податкової політики України з правом ЄС 1. Відповідність норм українського податкового законодавства праву ЄС. 2. Політичні та соціальні ризики зміни ставок і скасування пільг у процесі гармонізації. 3. Автоматичний обмін податковою інформацією: управлінські вигоди та гарантії прав платників. 4. Стан і прогалини імплементації правил протидії розмиванню податкової бази. 5. Реалістичність індикаторів Національної стратегії доходів до 2030 року. 6. Уроки податкової євроінтеграції країн Центральної та Східної Європи для України.	2	–
8	Практичне заняття 8. Цифрова трансформація податкового адміністрування 1. Вплив цифрових сервісів Державної податкової служби України на поведінку платників. 2. Ризик-орієнтований податковий контроль і застосування штучного інтелекту: можливості, обмеження, етичні ризики. 3. Електронний кабінет платника, програмні реєстратори розрахункових операцій, єдине вікно. 4. Цифрові виклики оподаткування: електронна комерція, цифрові платформи, віртуальні активи. 5. Кібербезпека податкових інформаційних систем і захист даних платників. 6. Комп’ютерне моделювання в наукових дослідженнях податкової політики	**2**	–
9	Практичне заняття 9. Податковий контроль і взаємовідносини з платниками 1. Форми податкового контролю та критерії їх ефективності. 2. Сервісна модель Державної податкової служби України та гарантії прав платників. 3. Причини податкового боргу та управлінські інструменти його скорочення. 4. Порядок оскарження рішень контролюючих органів. 5. Антикорупційні механізми в податковому адмініструванні. 6. Індикатори якості адміністрування: час виконання обов’язків, витрати платника, рівень добровільної сплати.	2	–
10	Практичне заняття 10. Стратегічні пріоритети та оцінювання ефективності політики 1. Мінімальний набір індикаторів ефективності державної податкової політики. 2. Стратегічні пріоритети податкової політики України на 2026–2030 роки. 3. Моніторинг і оцінювання податкових реформ (попереднє та подальше оцінювання, аналіз вигід і витрат).	2	2

	4. Прогнозування податкових надходжень в умовах невизначеності. 5. Малодосліджені проблеми податкової політики в науці публічного управління. 6. Презентація дослідницького задуму аспіранта з проблематики публічних фінансів і податкової політики.		
Усього		20	6

11. Перелік питань для лабораторних занять

№	Тема заняття та перелік питань	Кількість годин для денної форми	Кількість годин для заочної форми
	Лабораторні заняття не передбачені	–	

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи здобувача вищої освіти є: користуватися бібліотечними фондами і каталогами (у тому числі електронними), працювати з нормативно-правовими, науковими та аналітичними джерелами, складати конспекти, тези, плани, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та формулювати висновки.

Види самостійної роботи здобувача:

– опрацювання лекційного матеріалу;
– підготовка до практичних занять;
– опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
– підготовка до виконання модульного контролю;
– відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри);
– підготовка до диференційованого заліку.

Питання для самостійного вивчення здобувачами освіти

№	Перелік питань	Кількість годин для денної форми	Кількість годин для заочної форми
1	Тема 1. Теоретико-методологічні засади державної податкової політики 1. Зміст державної податкової політики як категорії публічного управління та порівняння наукових парадигм щодо їх придатності для України. 2. Загальнонаукові та спеціальні методи дисертаційного дослідження податкової політики зі спеціальності 281.	8	8
2	Тема 2. Інституційно-правове забезпечення 1. Розподіл повноважень між Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, Міністерством фінансів України та Державною податковою службою України. 2. Інституційна спроможність Державної податкової служби України та критичні інституційні розриви в реалізації податкової політики.	8	10
3	Тема 3. Податкова система України 1. Таблиця структури податкових надходжень за 2019–2025/2026 рр. за даними openbudget.gov.ua, tax.gov.ua, minfin.gov.ua та коментар структурних зрушень. 2. Порівняння податкового навантаження України із середнім рівнем ЄС та співвідношення прямого і непрямого оподаткування.	8	12
4	Тема 4. Регулюючий потенціал податкової політики 1. Оцінювання системи податкових пільг з погляду стимулювання інвестицій, інновацій і зайнятості. 2. Статистичні методи оцінювання регулюючого ефекту податкового рішення на рівні держави / регіону.	8	12

5	Тема 5. Місцеві податки та фіскальна децентралізація 1. Структура податкових надходжень обраної територіальної громади та ступінь її залежності від міжбюджетних трансфертів. 2. Місцеві податкові інструменти в стратегії розвитку територіальної громади.	8	10
6	Тема 6. Податкова політика воєнного стану та відновлення 1. Аналітична записка (до 3 сторінок) з оцінюванням одного податкового рішення воєнного періоду за критеріями ефективності, справедливості та адміністративної спроможності. 2. Податкові інструменти підтримки ветеранів, внутрішньо переміщених осіб і постраждалих громад.	8	12
7	Тема 7. Євроінтеграційний вимір податкової політики 1. Рекомендації за розділом про оподаткування Звіту Європейської комісії щодо України у форматі «проблема — дія органу публічної влади» (5–7 позицій). 2. Стан гармонізації законодавства України про ПДВ і акцизний податок з правом ЄС.	8	12
8	Тема 8. Цифровізація податкового адміністрування 1. Стан цифровізації податкового адміністрування та вплив сервісів Державної податкової служби України на поведінку платників. 2. Етичні, правові та управлінські ризики застосування штучного інтелекту в податковому контролі.	8	12
9	Тема 9. Податковий контроль і взаємовідносини з платниками 1. Порівняння сервісної та контрольно-фіскальної моделей Державної податкової служби України за критеріями довіри платників і фіскальної результативності. 2. Індикатори якості податкового адміністрування для органу публічної влади.	8	12
10	Тема 10. Стратегічні пріоритети та оцінювання ефективності 1. Мінімальний набір індикаторів ефективності податкової політики для органу публічної влади. 2. Наукова проблема, об’єкт, предмет і орієнтовна новизна можливого дисертаційного дослідження з податкової політики.	8	8
Усього		80	108

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні та наочні методи навчання використовуються під час лекцій, індивідуальних та групових консультацій.

Під час проведення лекційних занять використовуються такі словесні методи, як розповідь і пояснення.

До числа наочних методів, які застосовуються при викладанні дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація, презентація.

З метою формування soft skills використовуються:

– методи мотивації навчання (створення ситуації інтересу, пізнавальні ділові ігри – симулятивні, ситуаційні, рольові, навчальні диспути, дискусії);

– активні/інтерактивні методи навчання (лекція-бесіда, лекція-дискусія, лекція-конференція, лекція із заздалегідь запланованими помилками, лекція-візуалізація, проблемна лекція, брейнстормінг, круглий стіл, ситуаційний аналіз, метод «Експертна оцінка»);

– проблемні методи навчання (створення ситуації вибору, зіткнення різних думок аспірантів, висування проблемного питання, постановка навчальних проблемних завдань на пояснення явища);

– бінарні методи навчання (наочно-інформаційний, наочно-проблемний, наочно-евристичний);

– прийом створення ситуації зацікавленості (використання актуальних кейсів, парадоксальних фактів, аналогій, зіставлення наукових і практичних тлумачень окремих явищ).

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєннями здобувачами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань здобувача під час практичних занять, оцінювання виконання здобувачами самостійної роботи або в ході індивідуальних співбесід зі здобувачами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому занятті.

Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння здобувачем певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять.

Підсумковий контроль – диференційований залік.

16. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Схема нарахування балів* для денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Державна податкова політика України» за видами робіт

Види робіт / контролю	**Теми**									
	Т1	**Т2**	**Т3**	**Т4**	**Т5**	**Т6**	**Т7**	**Т8**	Т9	Т10
Опитування	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Виконання практичних завдань	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Виконання самостійної роботи	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Модульний контроль (тестування)	–	–	–	–	5	–	–	–	–	5
Всього за темами	**6**	**6**	**6**	**6**	**11**	**6**	**6**	**6**	6	11
Диференційований залік	**30**									
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	**100**									

Схема нарахування балів* для заочної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Державна податкова політика України» за видами робіт

Види робіт / контролю	**Теми**									
	Т1	**Т2**	**Т3**	**Т4**	**Т5**	**Т6**	**Т7**	**Т8**	Т9	Т10
Опитування	5	–	–	–	5	–	–	–	–	5
Виконання практичного завдання	5	–	–	–	5	–	–	–	–	5
Завдання самостійної роботи	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Модульний контроль (тестування)	–	–	–	–	5	–	–	–	–	5

Разом за темами	**13**	**3**	**3**	3	**18**	**3**	**3**	**3**	3	18
Диференційований залік	**30**									
Усього за результатами вивчення навчальної дисципліни	**100**									

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали для форми здобуття освіти		**Критерії оцінювання**
денної	**заочної**	
2	5	Питання розкрито повністю, здобувач вільно володіє понятійним апаратом, аргументує позицію даними та науковими джерелами, формулює дослідницькі висновки.
1	3-4	Матеріал викладено загалом правильно, є окремі неточності у використанні термінів або в аргументації.
0,5	1-2	Механічне відтворення матеріалу з помилками, обмежена аргументація.
0	0	Відсутність відповіді або відповідь не дає змоги оцінити формування компетентностей.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завданю

Бали для форми здобуття освіти		**Критерії оцінювання**
денної	**заочної**	
2	4-5	Завдання виконано в повному обсязі, використано відкриті дані / першоджерела, висновки мають практичне або дослідницьке значення.
1	2-3	Завдання виконано не повністю або з несуттєвими помилками, висновки часткові.
0	0-1	Завдання не виконано або виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали для форми здобуття освіти		**Критерії оцінювання**
денної	**заочної**	
2	3	Завдання виконано у повному обсязі, без помилок; демонструє високий рівень сформованості компетентностей.
1	2	Завдання виконано не в повному обсязі або містить несуттєві помилки.
0	0-1	Завдання не виконано або виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання модульного контролю (тестування)

кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (0,5×10=5,0);

- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами складання диференційованого заліку у формі тестування

№	Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1	Тестування	0-30	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (1×30=30), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсової роботи, практики
90 – 100	**A-**відмінно	5-відмінно
82-89	**B-**дуже добре	4-добре
74-81	**C-**добре	
64-73	**D-**задовільно	3-задовільно
60-63	**E-**достатньо	
35-59	**FX-** незадовільно з можливістю повторного складання	2-незадовільно
0-34	**F-** незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

– при семестровому контролі у вигляді диференційованого заліку на поточний контроль може бути відведено від 70 до 100 балів (для допуску до диференційованого заліку необхідно мати не менше 35 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (усні відповіді, виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 70 балів.

Присутність на лекціях і практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів. При тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Здобувач, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 35 балів у випадку диференційованого заліку), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є диференційований залік. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Задорожний В.П. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Державна податкова політика України» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024. 23 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17

2. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI (зі змінами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17

3. Про Державну податкову службу України : Положення, затверджене постановою Кабінету Міністрів України (у чинній редакції). URL: https://tax.gov.ua/pro-sts-ukraini/pologennya

4. Національна стратегія доходів до 2030 року : схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2023 № 1218-р. URL: https://mof.gov.ua/uk/national_income_strategy-716

5. Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева, М. П. Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2025. 488 с.

6. Податкова система : навч. посіб. / за заг. ред. В. Л. Андрущенка. Київ : ЦУЛ, 2024. 416 с.

7. Податкова система : навч. посіб. / за заг. ред. В. Л. Андрущенка. Київ : Центр учбової літератури, 2024. 416 с.

8. Томнюк Т. Л. Податкова система : навч. посіб. Чернівці : ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.

9. Податкове право України : навч. посіб. / Р. Л. Сопільник, М. В. Ковалів, І. М. Проць та ін. Львів : Сполом, 2023. 362 с.

Допоміжна

1. Гришко В. В., Задорожний В. П., Кульчій І. О. Перспективи імплементації європейського досвіду у процесі реалізації менеджмент-орієнтованого публічного управління на рівні розвитку. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2021. № 11. URL: https://doi.org/10.32702/2307-2156-2021.11.5

2. Задорожний В. П., Мирошниченко А. І., Сапін А. О. Стратегічні аспекти цифровізації адміністративних послуг. Економіка і регіон. 2024. № 4. С. 75–81.

3. Задорожний В. П., Залізнюк В. П., Тирусь Б. Ю. Контролінг у публічному управлінні: інструмент стратегічного моніторингу та ефективності. Публічне адміністрування та національна безпека. 2025. № 6. URL: https://doi.org/10.25313/2617-572X-2025-6-11114

4. Залізнюк В. П., Кульчій І. О., Задорожний В. П. Контролінг ризиків у стратегічному управлінні державними інвестиційними проєктами в умовах воєнного стану. Публічне адміністрування та національна безпека. 2025. № 12. URL: https://doi.org/10.25313/2617-572X-2025-12-11742

5. European Commission. Ukraine 2025 Report : Commission Staff Working Document. SWD(2025) 759 final. Brussels, 04.11.2025. Chapter 16 – Taxation. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52025SC0759

6. International Monetary Fund. Fiscal Affairs Dept. Ukraine : Technical Assistance Report – Customs' National Revenue Strategy Implementation and Key Corporate Functions. Technical Assistance Report No. 2026/049. Washington : IMF, 10.06.2026. DOI: https://doi.org/10.5089/9798229048316.019

7. Kokott J. EU Tax Law. München : C.H. Beck; Oxford : Hart; Baden-Baden : Nomos, 2022. 400 p.

8. Pasichna I., Kulchii I., Zadorozhnyy V., Smahliuk V. Features of VAT taxation of construction companies in Ukraine and European Union. Building Innovations – 2020 : proceedings of the III International Ukrainian-Azerbaijani Conference. 2021. P. 821–829.

19. Інтернет- ресурси

1. Сторінка курсу на платформі Moodle: https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=8003
2. Офіційний веб-портал Державної податкової служби України: https://tax.gov.ua/
3. Міністерство фінансів України: https://mof.gov.ua/
4. Open Budget / Державний веб-портал бюджету для громадян: https://openbudget.gov.ua/
5. Державна казначейська служба України: https://www.treasury.gov.ua/
6. Державна служба статистики України: https://www.ukrstat.gov.ua/
7. EUR-Lex: https://eur-lex.europa.eu/
8. Наукова бібліотека університету; Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua/
9. Неформальна освіта: Освітній курс «Є-data: можливості та ефективний контроль за публічними фінансами». URL: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/e-data-control-public-finances/